

Школска 2013/2014. година
Окружно (градско) такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VII разред

Шифра: _____

1. У поље поред аутора упиши број под којим се налази наслов дела које је он написао. Назив једног дела је вишак.

1.	„О пореклу”	Алекса Шантић	
2.	„Поље”	Милован Данојлић	
3.	„Наслеђе”	Десанка Максимовић	
4.	„Шљива”	Милан Ракић	
5.	„Моја отаџбина”	Јован Дучић	
6.	„Отаџбина”		

2. Подвучи ретроспективно приповедање у следећем одломку из „Кашике” Антонија Исаковића:

„Сви у чети мисле: Зоћа развезан увијач. А они не верују да не могу. Што ми сад овако лупа...”

Сети се догађаја у Херцеговини.

Чета је са собом вукла много гладних дана. Поред реке наишли су на пуну камену кућу. Зоћа је пронашао две леје младога лука; тек што је никао; почупао је скоро целу леју и напунио торбу. Поломљена пера младога лука вирила су из торбе; она су га издала. А после четна конференција, најмучнији тренутак у животу, знао је унапред све шта ће рећи...

„Не верују. Неће да верују” – понови у себи Зоћа и убрза корак. Мрско погледа бакрач и поче намерно да заостаје. Станко га је сачекивао и опомињао. На крају Зоћи дојати.”

3. Пажљиво прочитај наведени одломак и одговори на захтеве који се налазе испод текста.

„Благодат вам мир од Господа Бога и Спаса нашега Исуса Христа, у Господу Богу предраги мој божанствени сине, јеромонаше Спиридоне, игумане велике лавре светога Симеуна, архимандрите! Ако сам и грешан, Спаса мојега молим да сачуван будеш душом и телом, и све божанствено стадо.

Ако хоћеш сазнати о мени грешном, то с милошћу Божјом и светом вашом молитвом здраво и весело дођосмо до светога и божанственога града. Поклонисмо се пресветој и божанственој гробу и светим његовим местима. За ваш спомен положисмо у светим местима поклон. Обиђосмо сва места.”

- а) Наслов дела: _____
 б) Име и презиме аутора: _____
 в) Књижевна врста: _____
 г) Век у којем је дело написано: _____
 д) Град који се у делу описује: _____

4. Подвучи наслов легендарне приче о Светом Сави:

„Савина пећина”, „Сведи на слави”, „Свети Сава и ђаво”, „Вода Светог Саве”.

1. Заокружи слова испред тачних објашњења.
- а) Цитат је напомена при дну странице која се у тексту обележава бројем, а на страници се одваја од текста цртом и штампа мањим словима.
- б) Цезура (одмор, пауза) је стална граница између речи у стиху. Она дели стих на два дела (два полустиха).
- в) Рефлексивне песме су лирско-епске песме у којима преовлађују социјални мотиви (нпр., тежак живот људи, патња сиромашних, друштвена неправда и неједнакост).
- г) Слободни стих је стих у песми створен тако да одступа од ритмичке организације у оквиру строфа (стихови имају различиту дужину, а строфе немају једнак број стихова). Најчешће је без риме.

6. Обележи усправном цртом I цезуру у следећем стиху из народне песме:
Пратила браћа Смиљу девојку

Овакав стих се назива:

- а) епски десетерац; б) лирски десетерац; в) продужени петерац.
Заокружи слово испред тачног одговора.

7. У поље поред наслова дела упиши број под којим се налази име књижевног јунака који се у том делу појављује. Име једног књижевног јунака је вишак.

	Књижевни лик	Дело	
1.	стари Петрак	„Двадесет хиљада миља под морем”	
2.	Ибрага	„Мали Радојица”	
3.	Вивета	„Поход на Мјесец”	
4.	Хајкуна	„Прича о кмету Симану”	
5.	Хаклбери Фин	„Доживљаји Тома Сојера”	
6.	Капетан Немо		

8. Напиши назив дела из ког су следећи стихови, име аутора који је то дело написао и књижевну врсту којој дело припада.

„Али дирнути руком није смео
Ни отмено ти лице, нити уста,
Ни златну круну, ни краљевски вео
Под којим лежи коса твоја густа”.

_____ (име и презиме аутора)

_____ (назив дела)

_____ (књижевна врста)

9. Заокружи слово испред три одреднице које се односе на дело „Светогорски дани и ноћи”.
- а) Матија Бећковић; б) елегија; в) дескриптивна песма;
г) песма у прози; д) Миодраг Павловић; њ) приповедање у првом лицу.

10. Пажљиво прочитај следеће реченице. Ако је тврдња тачна, заокружи Т, ако је нетачна, заокружи Н.

- а) Дела „Наш Божић”, „Прича о кмету Симану” и „Светогорски дани и ноћи” припадају епици као књижевном роду. Т Н
- б) Рима је гласовно подударане речи на крају стихова или полустихова. Т Н
- в) У фусноти се бележи извор на који се у тексту аутор позива. Т Н
- г) Анахронизам је свесна или случајна грешка у излагању догађаја (смештање неког догађаја, ликова, обичаја у неодговарајуће време). Т Н

11. Присети се поделе на књижевне родове, врсте и подврсте народне књижевности, па у сваком понуђеном низу прецртај по један сувишан назив.

- а) ђурђевска песма, митолошка песма, додолска песма, коледарска песма
- б) здравица, тужбалица, посленичка песма, сватовска песма
- в) легендарна прича, предање, новела, епска песма

12. У поље поред примера упиши број назива народне умотворине коју тај пример илуструје. Један назив је вишак.

		Драги бато, незнани делијо, А што питаш Арапове дворе? Што питаш? - Остали му пусти!	
1.	ЗАКЛЕТВА	Бог да живи Краљевића Марка, Који земљу од зла избавио, Који сатре земље зулумћара; Проста му била и душа и тело!	
2.	КЛЕТВА	Колико знаш, толико вредиш.	
3.	БЛАГОСЛОВ	Миш уз пушку, миш низ пушку.	
4.	ПОСЛОВИЦА		
5.	БРЗАЛИЦА		

13. Које форме приповедања запажаш у наведеном одломку? Заокружи слово испред тачног одговора.

„Заљубио сам се у Персу, нашу комшинку, јер она ми је била најближа. Перса је била пегава, носила је жуте чарапе и увек су јој биле искривљене штикле на ципелама. Док се нисам заљубио, нисам ни обраћао пажњу на њу, али, од часа кад сам се заљубио, изгледала ми је божанствено лепа и довољно ми је било да је видим, ма и издалека, да видим само њене криве штикле, па да се одмах узбудим и похитам јој у сусрет, не бих ли што пре срео осмех на њеноме пегавоме лицу.”

- а) приповедање у првом лицу, екстеријер;
- б) приповедање у првом лицу, дијалог;
- в) приповедање у првом лицу, портрет.

14. Попуни табелу.

Назив дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста (прецизно)
а) „Избирачица”		
б) „Наш Божић”		
в)	Милутин Бојић	
г)		историјски роман

15. Да ли је постојала могућност да се сретну, односно да ли су били савременици аутори чија су имена дата у паровима? Напиши **ДА** или **НЕ** на линијама поред наведених имена.

- а) Иво Андрић и Вук Стефановић Караџић _____
- б) Свети Сава и Доситеј Обрадовић _____
- в) Антоније Исаковић и Бранко Ћопић _____
- г) Десанка Максимовић и Ана Франк _____

16. Разврстај следеће наслове народних епских песама у табелу која представља њихову класификацију (према Вуку Стефановићу Караџићу): „Стари Вујадин”, „Зидање Скадра”, „Мали Радојица”, „Цар Лазар и царица Милица”, „Ропство Јанковић Стојана”, „Женидба Душанова”.

а) Народне епске песме старијих времена	б) Народне епске песме средњих времена

17. Прочитај следећу строфу и одговори на захтеве који се налазе испод текста.

„Ископаше ти очи, лепа слико!
Вечери једне, на каменој плочи,
Знајући да га тад не види нико,
Арбанас ти је ножем избо очи!”

- а) Врста строфе: _____
 б) Врста стиха у строфи: _____
 в) Врста риме у наведеној строфи: _____

18. Обрати пажњу на улогу Станка у тексту из ког је наведени одломак, па заокружи слово испред тачног одговора на захтев који следи.

- Чекај, чекај!... А ухвате хајдука па га на сваке муке међу...
- **Ја ћу трпити!**
- И траже да одаш дружину и јатаке...
- **Пре ћу умрети но пустити аваза од себе!**
- Хајдук је као запета пушка!...

Станко је у овом одломку:

- а) драмско лице; б) лирски субјекат; в) књижевни јунак;
 г) приповедач; д) писац.

19. Наведи три стилске фигуре које запажаш у следећем примеру:
 „Станко умиљат као мало јагње, Лазар већ напраситији.”

_____ ; _____ ; _____ ;

20. Прочитај наведене биографске податке и напиши о ком аутору је реч.

Један је од најобразованијих људи свог времена. Живео је у 18. и почетком 19. века. Био је први српски министар просвете. Отворио је Велику школу која је претеча универзитета. Световно име му је било Димитрије. Написао је аутобиографију „Живот и прикљученија”, „Писмо љубезном Харалампвију”, „Басне”.

То је _____.

(име и презиме)

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____

Школска 2013/2014. година
 Окружно (градско) такмичење ученика основних школа
 Књижевна олимпијада

Решења
VII разред

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	Алекса Шантић – 5 Милован Данојлић – 4 Десанка Максимовић – 1 Милан Ракић – 3 Јован Дучић – 2	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна три одговора, не даје се ниједан бод. Уколико су тачна четири одговора, даје се 1 бод. Уколико је тачно свих пет одговора, даје се један бод.
2.	<u>Сети се догађаја у Херцеговини.</u> <u>Чета је са собом вукла много гладних дана.</u> <u>Поред реке наишли су на пуну камену кућу.</u> <u>Зоћа је пронашао две леја младога лука; тек што је никао; почупао је скоро целу леју и напунио торбу. Поломљена пера младога лука вирила су из торбе; она су га издала. А после четна конференција, најмучнији тренутак у животу, знао је унапред све шта ће рећи...</u>	1 бод (Уколико ученик подвуче неки од погрешних делова текста осим овога, не признаје му се тачан одговор.)
3.	а) „Посланица (Светог Саве) игуману Спиридону” б) Свети Сава в) писмо (посланица, епистола) г) 13. век д) Јерусалим	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна три одговора, не даје се ниједан бод. Уколико су тачна четири одговора, даје се 1 бод. Уколико је тачно свих пет одговора, даје се један бод.
4.	„Свети Сава и ђаво”	1 бод (Уколико ученик подвуче неки од погрешних наслова, не признаје му се тачан одговор.)
5.	б), г)	1 бод Уколико ученик заокружи више од два одговора, одговор му се не признаје.
6.	Пратила браћа Смиљу девојку б) лирски десетерац	Уколико је ученик тачно обележио цезуру и заокружио слово испред тачног одговора, добија 1 бод.
7.	„Двадесет хиљада миља под морем” – 6 „Мали Радојица” – 4 „Поход на Мјесец” – 1 „Прича о кмету Симану” – 2 „Доживљаји Тома Сојера” – 5	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна три одговора, не даје се ниједан бод. Уколико су тачна четири одговора, не даје се ниједан бод. Уколико је тачно пет одговора, даје се један бод.

8.	Милан Ракић „Симонида” родољубива песма	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се 1 бод.
9.	г) песма у прози; д) Миодраг Павловић; ђ) приповедање у првом лицу	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се 1 бод.
10.	а) Н б) Т в) Т г) Т	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се 1 бод. Уколико су тачна сва четири одговора, онда се даје 1 бод.
11.	а) митолошка песма б) посленичка песма в) епска песма	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се 1 бод.
12.	Драги бато, незнани делијо, А што питаш Арапове дворе? Што питаш? - Остали му пусти! <u>2</u> Бог да живи Краљевића Марка, Који земљу од зла избавио, Који сатре земље зулумћара; Проста му била и душа и тело! <u>3</u> Колико знаш, толико вредиш. <u>4</u> Миш уз пушку, миш низ пушку. <u>5</u>	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се 1 бод. Уколико су тачна сва четири одговора, онда се даје 1 бод.
13.	в)	1 бод Уколико ученик заокружи више од једног одговора, одговор му се не признаје.
14.	а) Коста Трифковић, комедија б) Борисав (Бора) Станковић, приповетка в) „Плава гробница”, родољубива песма г) Јанко Веселиновић, „Хајдук Станко”	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна три одговора, не даје се ниједан бод. Уколико су тачна четири одговора, не даје се ниједан бод. Уколико је тачно пет одговора, не даје се ниједан бод. Уколико је тачно шест одговора, даје се један бод. Уколико је тачно седам

		одговора, даје се 1 бод. Уколико је тачно осам одговора, даје се 1 бод.
15.	а) НЕ б) НЕ в) ДА г) ДА	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се 1 бод. Уколико су тачна сва четири одговора, онда се даје 1 бод.
16.	а) Народне епске песме старијих времена	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна три одговора, не даје се ниједан бод. Уколико су тачна четири одговора, не даје се ниједан бод. Уколико је тачно пет одговора, даје се 1 бод. Уколико су тачни сви одговори, даје се 1 бод.
	б) Народне епске песме средњих времена	
	„Зидање Скадра”	
	„Женидба Душанова”	
	„Стари Вујадин”	
	„Мали Радојица”	
	„Цар Лазар и царица Милица”	
	„Ропство Јанковић Стојана”	
17.	а) катрен б) једанаестерац в) укрштена рима	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се 1 бод.
18.	в) књижевни јунак	1 бод Уколико ученик заокружи више од једног одговора, одговор му се не признаје.
19.	контраст (антитеза), епитет, поређење (редослед није битан)	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се 1 бод.
20.	Доситеј Обрадовић	1 бод Признаје се само пуно име и презиме аутора.